

Wapenstilstanddag 11-11-2018
Homilie eucharistieviering voor de vrede
Sint-Michiels-en Sint-Goedelekathedraal Brussel

Chers amis, la liturgie d'aujourd'hui nous présente deux pauvres veuves. Les veuves de ce temps devaient vivre la plupart du temps d'aumônes. La veuve de Sarepta prend le risque de partager le peu qu'elle a. Comme la femme dans l'évangile. Jésus est attiré par son geste, humble et à première vue sans importance. Mais ce petit geste est pour Jésus une parabole vivante de son message. Ce qu'elle donne n'est presque rien. Et pourtant c'est elle qui donne le plus: elle donne tout, dit Jésus: «tout ce qu'elle a pour vivre».

Le geste de cette pauvre femme est contrasté par l'attitude de certains scribes. A première vue ceux-ci sont très religieux. Pourtant le jugement de Jésus est sévère. Ils font exactement le contraire de cette pauvre femme. Ils ne donnent pas: ils ramassent. Ils essaient de profiter le plus possible. Ils profitent même de ces pauvres. «Ils dévorent le bien des veuves» dit le texte. Voilà ce qui les occupe: la richesse et l'orgueil.

La richesse, le pouvoir pour y accéder ainsi que l'orgueil: ne sont-ils pas à l'origine de toute injustice, de toute violence et de tous les conflits entre les hommes et les peuples? En ce jour où nous commémorons la fin de la première Guerre Mondiale, la 'Grande Guerre', nous réalisons plus que jamais les horreurs extrêmes que les hommes et les peuples peuvent être amenés à commettre.

Zoveel goeds en zoveel moois heeft de mens in de loop van zijn geschiedenis tot stand gebracht. Beschaving en creativiteit hebben wonderen verricht, tot op vandaag. Maar er wordt ook een ander spoor getrokken doorheen diezelfde geschiedenis. Een spoor van onrecht en uitbuiting, van oorlog en geweld. Wat hier is gebeurd, tart alle verbeelding. Nooit eerder was het in de mensengeschiedenis in die omvang gezien. Miljoenen mensen, vooral jonge mensen, zijn in die oorlog gesneuveld. En nog meer burgers. De Grote Oorlog, zo wordt hij inderdaad genoemd. Wat men had meegemaakt, was zo erg dat men ervan overtuigd was: deze oorlog kan niet anders dan de laatste zijn. Maar niets bleek minder waar. Een kwarteeuw later herhaalde zich hetzelfde drama. Met daarbij nog de hel van de Holocaust.

Het blijft onvoorstelbaar waartoe mensen in staat zijn. Ongehoord wat mensen elkaar kunnen aandoen. Ongehoord waartoe honger naar macht en rijkdom kunnen leiden. Niemand kan zeggen: dat is mijn zaak niet; daar heb ik niets mee te maken. We zijn verantwoordelijk voor elkaar. We zijn verantwoordelijk voor deze wereld. We zijn verantwoordelijk voor de toekomst. We mogen niet vergeten wat is gebeurd.

Het begon als een conflict tussen naties. Het zou ook wel plaatselijk opgelost of uitgevochten worden. Maar het werd een conflict waarin de hele wereld betrokken raakte, een wereldoorlog. Toen al en steeds meer en meer leven we in een geglobaliseerde wereld. Onze verantwoordelijkheid beperkt zich niet tot eigen volk en natie. We zijn verantwoordelijke burgers van deze wereld. En ook nu, net zoals toen, zijn zoveel mensen op de vlucht voor oorlog en geweld en voor uitzichtloze situaties. Ze zijn geen vreemdelingen maar medemensen, ja medeburgers van deze wereld, onze gemeenschappelijke thuis. We zijn geen concurrenten maar lotgenoten. Verantwoordelijk voor elkaar. Een verantwoordelijkheid die we niet kunnen ontvluchten.

Nous voulons non seulement une société plus humaine, mais aussi plus juste. Il n'y a qu'un chemin vers la paix: la justice. L'un ne va pas sans l'autre. C'est l'orgueil, le goût de la richesse et du pouvoir qui engendrent l'injustice, la violence et la guerre, aujourd'hui encore dans tant d'endroits du monde. La paix restera un vain mot si l'on ne tend pas effectivement vers une répartition équitable et juste des richesses dans le monde. Ni l'intérêt personnel ni l'intérêt national ne peuvent primer sur l'intérêt et le bien commun de l'humanité.

Jezus neemt de verdediging op van deze arme vrouw. Zij heeft alles gegeven, "alles waarvan ze leven moest". Men kan ook letterlijk vertalen: ze heeft haar leven gegeven. Zo wordt ze beeld van Christus zelf, Hij die zichzelf gegeven heeft ten einde toe. Hij die weerstaan heeft aan macht en rijkdom. Hij die de zachtmoedigen en barmhartigen heeft zalig geprezen, en allen die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Niet aan de geweldenaars, maar aan hen behoort de uiteindelijke toekomst.

"Zalig die vrede brengen, want ze zullen kinderen van God genoemd worden".

Kardinaal Jozef De Kesel
Aartsbisschop Mechelen-Brussel